

● انفجار سفارت آمریکا

اشـاره روز دوشنبه ۱۸ آوریل ۱۹۸۳ (۲۹ فروردین ۱۳۶۲) ساعت ۱۳:۵ دقیقه یک عامل استشهادهای بانقشه و طراحی قبلی، سوار بر وانت شورلت سیاه رنگی که پلاک سیاسی سفارت آمریکا را داشت، وارد ساختمان سفارت آمریکا در بیروت شد و لحظاتی بعد اتومبیل او در محل کافه تریای آن منفجر شد. در این عملیات، بخش عمده ساختمان هفت طبقه سفارت به طور کامل ویران گردید و ۶۳ نفر کشته شدند. مهم‌ترین شخص کشته شده در این انفجار، «رابرت کلابتون ایمز» مدیر ارشد «دفتر تحلیل سازمان سیا در خاور نزدیک و جنوب غرب آسیا» بود. از نظر سیا وی یکی از بهترین کارشناسان خاورمیانه و به نوعی سرفرماندهی این سازمان در لبنان بود. ایالات متحده بدون ارائه حتی یک برگ سند متقن، عماد مغنیه را طراح و هدایت کننده اصلی این عملیات معرفی کرد. متن حاضر گزارشی از این انفجار به روایت «رابرت بایر» یکی از عوامل کهنه‌کار و سابق سازمان سیا است.

سازندگان آن یاد می‌کنند و دوست ندارند که هیچ بخشی از آن را از دست بدهند. بمب‌گذاران هیچ آدرسی از خود بر جای نگذاشتند؛ لذا صرف نظر از این که آن‌ها چه کسانی بودند، کار خود را خیلی خیلی خوب انجام دادند.

پس از حادثه سفارت، تا چند وقت از لحاظ رسمی تحقیق در مورد این حادثه تداوم داشت، ولی از لحاظ غیررسمی همه اقدامات مرتبط به پایان رسیده بود. پس از دستگیری‌های اولیه توسط مأموران لبنانی، هیچ دلیل و مدرک قابل توجهی بدست نیامد. تیم بررسی کننده اف.بی.آی هم با جمع‌آوری اشیای باقیمانده ساختمان و کامیون در پلاستیک‌های خود و برچسب‌زنی به آن‌ها برای نگارش گزارش خویش رهسپار آمریکا شدند. آن‌ها نتوانستند راننده کامیون، صاحب آن و نوع مواد منفجره را شناسایی نمایند. در دولت و سازمان سیا تا زمان کتک زدن یک متهم تا سرحد مرگ، اتفاق خاصی روی نداد. ایالات متحده تمام روابط خود را با دولت لبنان قطع کرد.

شش ماه پس از بمب‌گذاری، آن‌ها گزارشی نهایی را منتشر کردند که در آن بدون دلایل مستند، مجموعه‌ای از اتهامات سیاسی را به دشمنان رئیس‌جمهور وقت لبنان «امین جمیل» نسبت دادند؛ سوریه، ایران، جنبش فتح، یاسر عرفات و سه گروه دیگر فلسطینی.

سرباز نگهبان را قطعه قطعه کرده است و تنها بخش یافت شده از بدن وی، قطعه‌ای از استخوان جمجمه وی بود. یکی از دست‌های «رابرت ایمز» افسر اطلاعات ملی سیا که برای شرکت در جلسه‌ای در سفارت اقامت داشت، در حالی در یک مایلی ساحل شهر پیدا شد که حلقه ازدواجش همچنان در یکی از انگشتان او به چشم می‌خورد. طی این حادثه، در مجموع ۶۳ نفر شامل ۱۷ آمریکایی جان خود را در خونبارترین حمله تروریستی صورت گرفته علیه ایالات متحده تا آن زمان از دست دادند؛ اما سازمان سیا را باید بازنده اصلی این حمله به شمار آوریم؛ چرا که شش افسر سیا شامل فرمانده، معاون و همسر معاون (که آن روز صبح برای اولین بار کار خود را آغاز کرد) جزء قربانیان بودند.

تاکنون سیا هرگز این تعداد افسر خود را در یک حمله از دست نداده بود. ۲۴ ساعت بعد مأموران ویژه سیا و اف‌بی‌آی برای تحقیق وارد بیروت شدند؛ اما مشکل این جا بود که چیز خاصی برای تحقیق باقی نمانده بود. از بدن راننده کامیون تقریباً هیچ بخشی بدست نیامد. نکته دیگر این که از بخش‌های چاشنی الکتریکی بمب هم هیچ اثری وجود نداشت. بدین ترتیب این فرضیه قوت گرفت که سازندگان آن، بمبی کوچک را نیز در کنار این بخش قرار داده بودند تا هیچ چیزی از آن برجای نماند. متخصصان از این بخش به عنوان امضای

در مسیر جاده ساحلی، یک کامیون پارک شده درحاشیه راه، توجه هیچ کس را بر نمی‌انگیزد. در ساعت ۱۲:۴۳ ظهر، یک مرسدس بنز کهنه سبزرنگ در مقابل مسجد «عین المرصع» متوقف می‌شود. کمی بعد راننده خودرویی دیگر با دو بار چراغ دادن، حضور خود را اعلام می‌کند. راننده مرسدس بنز، سه بار چراغ خود را روشن می‌نماید؛ علامتی که از قبل بین آن‌ها هماهنگ شده است. سرنشینان هر دو خودرو به سرعت به سوی ساحل حرکت می‌کنند و پس از مدتی سه سرنشین خودروی مرسدس پیاده می‌شوند؛ اما گویی هیچ یک از آن‌ها یک نکته مهم را پیش‌بینی نکرده بودند؛ آن هم ترافیک هنگام صرف نهار در بیروت. آن‌ها پس از گفت و گو با هم، روانه ساختمان هفت طبقه سفارت آمریکا می‌شوند. در مسیر خیابان‌ها، بوق ممتد خودروها گوش‌ها را می‌آزارد. راننده کامیون پایش را بر روی پدال گاز قرار می‌دهد و به سرعت وارد یک دالان ایجاد شده در آن ترافیک سنگین می‌شود. کامیون حالا تقریباً در برابر گذرگاه ورودی ویژه ساختمان سفارت آمریکا قرار گرفته است که ناگهان می‌ایستد و سرنشینان آن به جز راننده در مقابل چشمان محافظان سفارت به سرعت پیاده می‌شوند. اتفاقی که معمولاً همه روزه و در هنگام اذان ظهر روی می‌دهد؛ اما کمی بعد، در ساعت یک و سه دقیقه عصر، کامیون که حاوی صدها کیلو ماده منفجره است، منفجر می‌گردد. این انفجار را باید یک انفجار مهیب به شمار آوریم که پنجره‌های بسیاری از خانه‌ها را تا مایل‌ها دورتر از این محل شکست یا به لرزه در آورد. حتی مقر تفنگداران دریایی آمریکایی نیز که در پنج مایلی سفارت قرار دارد، به شدت لرزید.

همه وحشت‌زده به این سو و آن سو می‌رفتند. به دنبال این انفجار، تمام اجزای ساختمان هفت طبقه سفارت تا صدها پا در هوا بالا رفت و پس از آن، تنها کوهی از گرد و غبار و خاک و تکه‌های بدن انسان‌ها و مبل‌مان و کاغذ بر جای ماند. از قسمت لابی سفارت چیزی جز توده‌ای پودر ریز باقی نمانده بود. گفته می‌شود که شیشه‌های خرد شده بخش ورودی با سرعت ۸۶۰۰ متر در ثانیه، بدن